

POSUDEK

vedoucího diplomové práce

Jméno a příjmení studenta: Piotr Mendrek

Název práce: **Kogentní normy v občanském zákoníku**

Jméno a příjmení vedoucího: JUDr. Petr Šustek, Ph.D.

1. Cíle, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Diplomant si zvolil velmi zajímavé téma, které lze považovat za příklad teoreticky hluboké otázky, jež má velmi výrazný vliv na právní praxi. S jistou změnou chápání uvedené materie v platném občanském zákoníku je pak aktuálnost zvoleného tématu jen zdůrazněna. Ačkoli porozumění kogentnosti jako vlastnosti právních norem je stěžejní pro výklad a aplikaci mnoha ustanovení občanského zákoníku, česká diskuse o dané problematice stále není dostatečně intenzivní a má spíše kasuistickou povahu. Zpracování předmětného tématu tak nelze než přivítat. Diplomant prokázal znalost zákonné úpravy i aktuální judikatury jako i schopnost orientace v odborných textech včetně cizojazyčných.

2. Struktura a členění práce:

Text (137 stran včetně úvodu a závěru, na počet znaků cca 198 stran) je přehledně a jasně členěn, jeho struktura je výsostně logická, jednotlivé pasáže na sebe systematicky navazují. Vnitřní členění je v souladu s klasickými doktrinárními přístupy. Práce je v základu složena ze tří velkých kapitol, které se rozpadají na dvě až tři úrovně podkapitol. Každá ze tří kapitol práce odpovídá na určitou základní autorem položenou otázku. V první kapitole se autor ptá, co je obsahem pojmu kogentní normy. Nejprve pojem kogentní normy vymezuje z obsahového hlediska včetně jeho odlišnosti od pojmu normy dispozitivní a dále se zabývá druhy kogentních norem (zejména kategorií relativně kogentních norem), prolamováním teoretických východisek kogentnosti (neboli případy možné odchylky od kogentních norem) a s tím souvisejícími riziky a kontextem základních zásad občanského zákoníku (zejména ve vztahu k principu autonomie vůle). Na závěr první kapitoly je pojednáno o kogentních normách z hlediska jejich kvantitativního výskytu v soukromém právu. Ve druhé kapitole diplomant hledá odpověď na otázku, jak kogentní normu poznáme v platném občanském zákoníku. V této souvislosti jsou představeny legislativní techniky určení kogentnosti (taxativní výčet kogentních norem, kritérium povahy ustanovení atd.) a jsou analyzovány možnosti

identifikace kogentních norem v platném občanském zákoníku mj. včetně materiálních kritérií navázaných na koncept dobrých mravů a veřejného pořádku. Autor se rovněž zabývá následkem jednání odchylného od kogentní normy. Obsahem třetí kapitoly je hledání konkrétních norem platného občanského zákoníku, které mohou být s ohledem na kritéria dobrých mravů a veřejného pořádku považovány za kogentní. Po obecném vymezení pojmů dobrých mravů a veřejného pořádku a rovněž jejich vzájemného vztahu diplomant představuje aplikační okruhy kogentních norem odůvodněných dobrými mravy a veřejným pořádkem, tedy okruhy takových norem, u nichž lze jejich kogentnost různými způsoby dovodit právě z jejich vztahu k uvedeným korektivům právního jednání (např. normy s výslovným mravnostním či spravedlnostním obsahem, normy vztahující se k ochraně osobnosti člověka aj.).

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi:

Diplomant při zpracování diplomové práce využil solidního množství pramenů zahrnujících právní předpisy včetně zahraničních (zejména občanský zákoník polský, francouzský a slovenský) a unijních, odbornou literaturu včetně polské a bohatou judikaturu včetně polské. Ocenění zasluhuje velmi vysoké množství poznámek pod čarou, kterých je v práci vhodně uvedeno 580 (!). Citace jsou v práci uváděny na správných místech a to v souladu s normou pro zpracování těchto písemností.

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava diplomové práce:

Jazyková i stylistická úroveň práce je velmi dobrá, práce je čtivá a srozumitelná. Nezatěžují ji přitom žádné zásadní gramatické chyby. S právní terminologií diplomant pracuje správně.

5. Odborná kvalita zpracování tématu diplomové práce:

Práce je po odborné stránce s ohledem na požadavky kladené na práci tohoto stupně nadstandardní. Rozsahem se jedná o práci dlouhou. Nadprůměrná kvalita práce spočívá především ve velmi bohaté argumentaci, jež prostupuje celou práci a na jejímž základě autor staví vlastní kritickou analýzu, hodnocení a návrhy. Práci se přitom na vhodných místech prolíná také komparace s polskou právní úpravou a argumentací polské právní doktríny. Práci tak lze považovat za zajímavý příspěvek do diskuse o zvoleném tématu.

6. Otázky k zodpovězení při obhajobě práce:

V práci tvrdíte, že vhodným kritériem pro identifikaci kogentní právní normy je otázka, zda je v dané normě hledisko dobrých mravů obsažené natolik intenzivně, že je každou odchylku nutné považovat za rozpornou s korektivem dobrých mravů (např. s. 106). Pokuste se prosím blíže vypořádat s námitkou, že dobré mravy a veřejný pořádek jako neurčité a do značné míry subjektivně zabarvené právní pojmy nemohou být kritériem kogentnosti, jelikož kogentnost je objektivní kategorií, která z podstaty věci vyžaduje jednoznačné určení právního jednání, od něhož se nelze odchýlit (a současně *a contrario* určení nedovoleného právního jednání)? Je skutečně možné kategorii dobrých mravů objektivizovat natolik, aby došlo k jejímu oddělení od konkrétního právního poměru a okolností, za kterých je aplikována?

7. Závěr:

Předložená práce prokázala diplomantovu samostatnost při zpracovávání aktuálního tématu, jako i jeho schopnost orientovat se v zákonné úpravě a odborné literatuře i judikatuře včetně zahraniční. Autor vypracoval nadstandardně kvalitní práci prostoupenou pečlivou argumentací a vhodně zvoleným komparativním prvkem, která je zajímavým kritickým

příspěvkem do diskuse o tématu. Diplomantovi lze doporučit, aby v případě úspěšné obhajoby zvážil podání žádosti o uznání diplomové práce za práci rigorózní. Z uvedených důvodů doporučuji práci k ústní obhajobě s předběžným hodnocením **výborně**.

Datum: 3. 9. 2018

JUDr. Petr Šustek Ph.D.